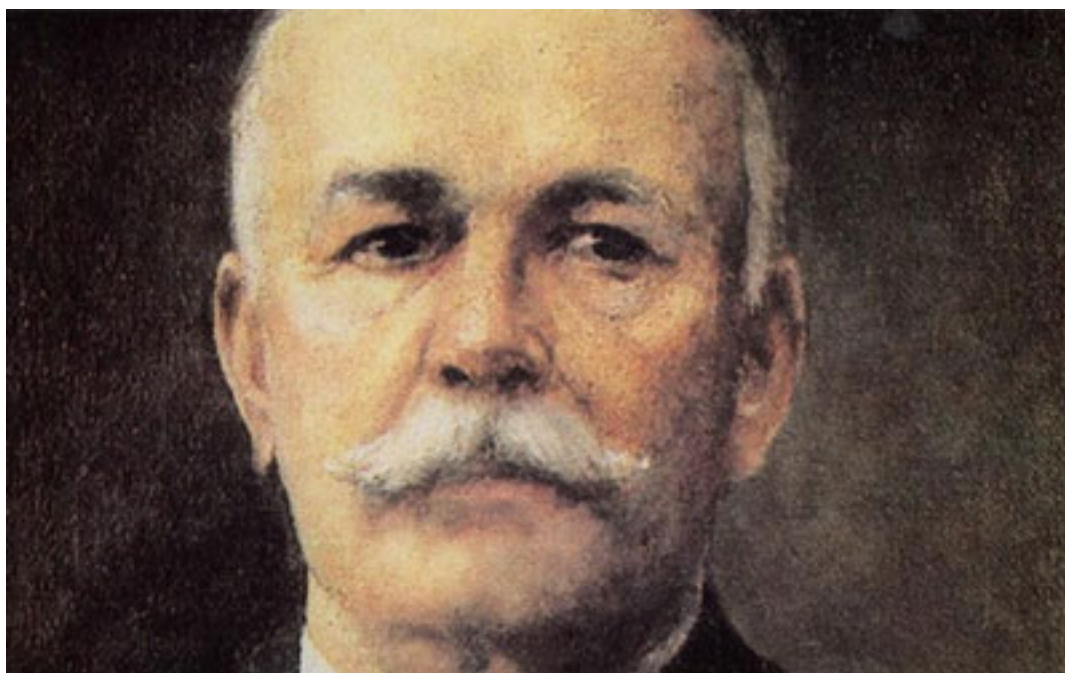

НОВИ САД - На данашњи дан 1908. године умро је српски писац Симо Матавуљ, члан Српске краљевске академије, један од најистакнутијих представника српског реализма. Писао је богатим и сочним језиком приповетке из живота родне Далмације као и Београда у којем је доцније живео. Имао је велики дар посматрања као и способност живописног сликања и људи и њиховог окружења. Преводио је француске писце Мопасана, Золу, Молијера. Дела: романи "Бакоња фра Брне", "Ускок", збирке приповедака "Из приморског живота", "С мора и планине", "Београдске приче".

1193- Умро је арапски државник и војсковођа Саладин, султан Египта и Сирије, оснивач династије Ејубида, који је 1187. поразио крсташе код Хатина и освојио велики део Сирије и Палестину с Јерусалимом. Тако је после 88 година окончао франачку окупацију Јерусалима, што је изазвало Трећи крсташки рат. Важио је за мудрог и верски толерантног владара. Саладин је до данас остао митска личност арапске историје и културе, иако по етничком пореклу није био Арапин него Курд.

1461- У енглеском "Рату ружа" Едвард од Јорка преузео је престо као краљ Едвард IV.

1678- Рођен је италијански композитор и виолински виртуоз Антонио Вивалди. По професији био је свештеник у Венецији. Типичан је представник зрелог барока. Није био познат само као сјајан и веома плодан композитор већ је одушевљавао савременике и изванредним извођачким умећем. Дела: "Четири годишња доба", "L'estro armonico", "Il

cimento dell'armonia e dell'inventione", низ концерата за виолину, флауту, фагот.

1789- У Њујорку је основан први Конгрес САД.

1801- Томас Џеферсон је постао први председник САД инаугурисан у новом главном граду Вашингтону.

1832- Умро је француски оријенталиста Жан Франсоа Шамполион, оснивач египтологије. Успео је да 1822. дешифрује хијероглифе са плоче пронађене 1799. у египатском месту Решид. И то тако што је приметио да се на тој плочи налазе три идентична текста на трима различитим језицима, од којих је један био грчки.

1852- Умро је руски писац Николај Васиљевич Гогољ, отац руске реалистичке прозе. У роману "Тарас Буљба" приказао је борбу Козака против пољских и турских освајача. У збиркама приповедака "Вечери на салашу крај Дикањке", "Миргород", "Петроградске приче", "Арабеске", делу "Мртве душе", комедијама "Ревизор" и "Женидба", осликао је невеселу стварност његове земље. Оптерећен општим стањем али и сопственим делом, пише "Изабрана места из преписке са пријатељима", покушавајући да на мрачну слику баци светле тонове и створи позитивне јунаке. Пред смрт је уништио рукопис другог тома "Мртвих душа". Интимно био је изразито религиозан, чак мистик, писао је теолошке текстове, па и тумачења литургије. На основу Гогољевог дела, Висарион Белински је формулисао принципе натуралне школе руске књижевности, а Николај Чернишевски га је сматрао оснивачем "сатиричног или тачније речено критичког правца руског реализма".

1857- Миром у Паризу завршен је Британско-персијски рат и шах Персије морао је да призна независност Авганистана, што је Лондон искористио да се с мање тешкоћа усмери на поковање те земље (Британцима то није никада у потпуности успело).

1913- Рођен је амерички филмски глумац Џулијус Гарфинкл, познат као Џон Гарфилд, који је најчешће играо улоге друштвених аутсајдера и бунтовника. Био је велики пријатељ социјалистичке Југославије и помогао је да се САД у Другом светском рату окрену ка Јосипу Брозу Титу и његовом Покрету, а пред крај рата се на тлу Југославије борио против немачких нациста. Филмови: "Четири жене", "Хуарез", "Начинили су ме

злочинцем", "Морски вук", "Они живе опасно", "Поштар увек звони два пута", "Хумореска", "Тело и душа", "Снага зла", "Џентлменски споразум", "Велики нож", "Имати и немати".

1932- Рођен је пољски писац и новинар Ришард Капушћињски, вероватно најпревођенији пољски аутор, књиге су му објављиване на тридесетак језика. Рођен је 1932. у Пинску (данас Белорусија). Прославио се репортажама о Конгу крајем педесетих. Током бројних боравака у Африци, Јужној Америци и Азији, био је сведок више грађанских ратова, револуција и свргавања режима. Више пута био је кандидат за Нобелову награду за књижевност. Најпознатије књиге: "Један дан живота", "Фудбалски рат", "Цар", "Шахиншах", "Бележница", "Лapidаријум", "Империја", "Ебоновина", "Путовања с Херодотом".

1933- Френклин Рузвелт је положио заклетву као 32. председник САД и под притиском економске кризе објавио је "Њу дил", чија је суштина било интервенисање државе у растројени привредни систем.

1941- Југословенски кнез-намесник Павле Карађорђевић, под великим притиском састао се у Берхтесгадену са вођом Трећег рајха Адолфом Хитлером, који је инсистирао да Београд приступи Тројном пакту, а Немачка и Италија би наводно гарантовале интегритет и независност Краљевине Југославије.

1941- Британска морнарица је у Другом светском рату напала немачке снаге на окупираним норвешким Лофотским острвима и потопила 11 немачких бродова.

1945- Прогонећи немачке трупе, совјетска Црвена армија је у Другом светском рату избила на Балтичко море, пресецајући, на тај начин немачку Померанију.

1952- Кина је оптужила САД да су у Кореји почеле биолошки рат.

1954- Умро је српски филозоф, математичар и палеонтолог Бранислав Петронијевић, професор Велике школе, потом Београдског универзитета, члан Српске краљевске

академије. У Првом светском рату прошао је са српском војском повлачење преко Албаније. Докторирао је филозофију у Лајпцигу. Створио је оригинални филозофски систем, у који је уз метафизику укључио теорију сазнања и филозофију природе. Писао је на немачком и француском. Дела: "Принципи метафизике", "Историја новије филозофије", "Универзална еволуција", "Чланци и студије", "Емпиријска психологија", "О вредности живота" (са кратком аутобиографијом, објављено постхумно).

1965- Сирија је национализовала девет нафтних компанија, укључујући две америчких нафтних концерна.

1967- Умро је српски писац Владан Десница. Право и филозофију је студирао у Загребу и Паризу. Директни је потомак легендарне личности српске епике Стојана Јанковића. Његова дела су дубоко интелектуална и најчешће приказују психолошке типове његове родне Далмације. Дела: романи "Зимско љетовање", "Прољећа Ивана Галеба", збирке новела "Олупине на сунцу", "Прољеће у Бадровцу", "Ту одмах покрај нас", збирка стихова "Слијепац на жалу".

1970- Хаварију француске подморнице "Еуридика" у Средоземном мору у близини Тулона није преживео нико од 57 људи у њој.

1977- У снажном земљотресу у Румунији, који је најтеже погодио главни град Букурешт, погинуло је више од 1.570 људи.

1996- Исламски терориста-самоубица убио је у Тел Авиву 13 људи и ранио више од 130, укључујући децу.

1999- Амерички војни суд ослободио је кривице војног пилота, иако је он, кршећи процедуру током лета, крилом авиона пресекао сајле успињаче у једном италијанском зимском скијалишту, усмртивши 20 људи у гондоли.

2004- У пожару који је захватио манастир Хиландар на Светој Гори потпуно су уништене реновирана гостопримница, игуманске просторије, део монашких келија, Бели конак из

17. века, мала црква из 17. века, административне просторије, али су монаси успели да спасу највредније реликвије.

2008- Умро је српски научник Владимир Бошњаковић, члан САНУ. Био је професор на Медицинском факултету у Београду (нуклеарна медицина), управник Лабораторије за примену радиоактивних изотопа у медицини (Медицински факултет) и директор Института за нуклеарну медицину Клиничког центра Србије.

2012- У низу експлозија у складишту муниције у Бразавилу, главном граду Републике Конго (бивши Француски Конго) погинуле су 282 особе, повређено је више од 2.300, а чак 14.000 људи је остало без крова над главом.

2015- Преминуо је Влада Дивљан, музичар. Дивљан је био фронтмен састава "Идоли" и истакнути музичар новог таласа. Од 1991. до 1997.године живео је у Сиднеју а од 1999. у Бечу. Аутор је низа песама које су обележиле југословенску музичку сцену осамдесетих. "Одбрана и последњи дани" албум "Идола" објављен 1982. проглашен је најбољим албумом југословенске рок и поп музике.

(Танјуг)